

Onderzoeksnotitie

Onderwerp

Interbestuurlijk Toezicht (IBT); onderzoek klacht gemeente Valkenswaard Eurocircuit (vervolg)

Inleiding

Bij brief van 4 mei 2018 richten twee omwonenden (hierna: briefschrijvers) zich tot de Commissaris van de Koning. In die brief doen zij melding van - kort samengevat - toenemende geluid-, stank- en verkeersoverlast die zij en andere omwonenden ondervinden van het Eurocircuit in Valkenswaard. Briefschrijvers geven aan dat het gaat om activiteiten die strijdig zijn met het bestemmingsplan en met de verleende milieuvergunningen. Zij zijn van mening dat de gemeente ernstig tekort schiet bij de uitvoering van haar wettelijke taken in deze kwestie en zij benoemen daarbij diverse voorbeelden. Briefschrijvers doen een beroep op de provincie en vragen om een reactie. De heer [naam] treedt op als gemachtigde in deze kwestie.

Onderzoek

Team interbestuurlijk toezicht (IBT) Omgevingsrecht heeft deze zaak in behandeling genomen en onderzoek gedaan naar de relevante feiten en omstandigheden. De vraag die wij als interbestuurlijk toezichthouder moeten beantwoorden is of in deze kwestie de taakuitvoering van de gemeente ja of nee naar behoren is als bedoeld in de Gemeentewet (artikel 124). Zo nee, hebben wij de mogelijkheid om met een interventie tegen de gemeente op te treden.

Gelet op het grote aantal voorbeelden in de brief van 4 mei 2018, is de focus van het onderzoek gelegd op de taakuitvoering van de gemeente betreffende de volgende drie onderwerpen:

- 1) klachtenbehandeling;
- 2) handhaving;
- 3) wettelijke behandeltermijnen.

Onderzoeksrapport

Bij brief van 15 mei 2019 is het onderzoeksrapport met eindconclusies en afspraken over oplossingsrichtingen en aanvullende acties aan de gemeente en aan briefschrijvers bekend gemaakt. Met de aankondiging dat eind 2019 met de gemeente een vervolgoverleg volgt om gezamenlijk de stand van zaken te bespreken en te bezien of het gewenste doel is bereikt of dat aanvullende acties en maatregelen noodzakelijk zijn. En met het verzoek om ook de gemeenteraad te informeren.

Vervolgoverleg

Op 17 februari 2020 was er ambtelijk overleg met de gemeentesecretaris en medewerkers van de gemeente over dit onderwerp in het gemeentehuis te Valkenswaard. Het besprekingsverslag met afspraken is per mail aan de

Aan

B&W van Valkenswaard,
gemachtigde van
briefschrijvers te
Valkenswaard

Kopie aan

-

Datum

5 juni 2020, laatstelijk
gewijzigd 29 juni 2020

Van

Provincie Noord-Brabant,
team IBT Omgevingsrecht,
mr. R. Bloemsma (auteur)

Programma

Kwaliteit Openbaar Bestuur

Telefoon

(06) 18303070

gemeente en aan briefschrijvers bekend gemaakt. Met onder meer de afspraak dat nog nadere informatie-uitwisseling plaats vindt en er ambtelijk vervolgoverleg volgt in maart 2020. Daarna volgt er een brief van de provincie aan B&W van Valkenswaard als vervolg op de IBT-brief van 15 mei 2019.

Nadere informatie-uitwisseling

Via een ambtelijk bezoek aan de gemeente op 20 februari 2020 en vervolgens diverse mailwisselingen en telefonisch contact, is nadere informatie uitgewisseld. In mei en juni 2020 was er telefonisch vervolgoverleg met de gemeentesecretaris en medewerkers van de gemeente over dit onderwerp. Het uitbreken van de corona-crisis heeft invloed gehad op het vervolgonderzoek en de diepgang daarvan. Het onderzoek richt zich op de feiten en omstandigheden vanaf mei 2019. Deze onderzoeksnotitie bevat de uitkomsten op basis van de vergaarde informatie tot nu toe. Met daarbij de focus op de vraag in de IBT-brief van 5 mei 2019: is het gewenste doel bereikt? Of zijn aanvullende acties en maatregelen noodzakelijk? De concept onderzoeksmemo is voor hoor- en wederhoor gecommuniceerd met de gemachtigde van briefschrijvers en met de gemeente.

Samenvattende conclusies

Betreffende de onderzochte onderwerpen zijn onze conclusies in deze kwestie als volgt:

1) Taakuitvoering klachtenbehandeling

Doel bereikt? Gedeeltelijk.

Uit de stukken is op te maken dat er nog steeds sprake is van onduidelijkheid en ontevredenheid bij omwonenden over de behandeling van meldingen over mogelijke overtredingen bij het Eurocircuit.

Aanvullende acties en maatregelen noodzakelijk? Ja.

Naar ons oordeel is verdere verduidelijking van de werkwijze van de gemeente bij klachten van briefschrijvers in deze kwestie gewenst in het belang van een goed verwachtingenmanagement over en weer. Dat kan via een mediationtraject of via een andere vorm van communicatie met briefschrijvers en hun gemachtigde. Wij stellen vast dat de gemeente en briefschrijvers ieder een eigen beeld hebben over de reden(en) waarom de pre-mediation gesprekken die eerder hebben plaatsgevonden nog niet hebben geleid tot een start van een mediationtraject. Voldoende prioriteit en actie op het vlot trekken van het vastgelopen mediationtraject door zowel de gemeente als briefschrijvers is in onze ogen gewenst.

Afspraken over oplossingsrichting(en)

De gemeente verduidelijkt de werkwijze bij de klachtenbehandeling in dit dossier door middel van een brief met daarin omschreven hoe de werkwijze is bij die klachtenbehandeling. De gemeente onderneemt actie om het mediationtraject opnieuw in gang te zetten. Als mediation wordt opgestart, dan

is dit wat de gemeente betreft ook een onderwerp om dan te bespreken en over en weer praktische afspraken te maken.

2) Taakuitvoering handhaving

Doel bereikt? Gedeeltelijk.

Uit de stukken is op te maken dat de gemeente voor de overtreding van gebruik van een deel van de motorcrossbaan in strijd met bestemming bos recent bestuursrechtelijk handhavingsactie heeft ondernomen (last onder dwangsom) en de omwonenden daarover heeft geïnformeerd. Voor wat betreft overtreding op het gebied van commerciële activiteiten in strijd met bestemmingsplan is door de gemeente meegedeeld dat zij na heroverweging in het kader van de lopende rechtsbeschermingsprocedure tegen de oorspronkelijke afwijzing van een daarop gericht handhavingsverzoek alsnog een dossier maakt om daartegen bestuursrechtelijk op te treden (last onder dwangsom). Omwonenden worden daarover tijdig geïnformeerd.

Aanvullende acties en maatregelen noodzakelijk? Ja.

Uit de stukken blijkt dat er op het Eurocircuit sprake is van veel illegale bebouwing in strijd met het bestemmingsplan en zonder omgevingsvergunning bouwen. Bij een deel daarvan is sprake van gevaar voor veiligheid van bezoekers en gebruikers en geen zicht op legalisatie. Dit is in ieder geval vanaf 2018 bij de gemeente bekend. Tot op heden zijn die overtredingen nog niet beëindigd. Naar ons oordeel zijn handhavingsmaatregelen door de gemeente noodzakelijk in lijn met de Landelijke handhavingsstrategie (LHS) gericht op het z.s.m. opheffen van de bestaande overtredingen. Zo nodig dient de gemeente per direct tussentijdse veiligheidsmaatregelen te (doen) treffen om gevaarlijke situaties voor mens en milieu te beëindigen of te voorkomen. Advisering daarover door veiligheidsexperts is naar ons oordeel gewenst.

Afspraken over oplossingsrichting(en)

Door de gemeente is in beeld gebracht welke aanpassingen gedaan moeten worden op het gebied van (brand) veiligheid en installaties. Dat betreft ook de gebouwen zonder vergunning. Waar nodig sluit de gemeente privaatrechtelijke overeenkomsten.

Met enige vertraging door de corona-crisis, heeft de gemeente in juni 2020 gesprekken gevoerd met gebruikers om voor uitvoering van de noodzakelijke acties voor ieder bouwwerk zorg te dragen. Vervolgens zijn de uit te voeren acties met termijnen vastgelegd in waarschuwingsbrieven die terecht komen in een handavingsdossier. Als deze acties niet worden opgepakt dan volgt een last onder dwangsom of bestuursdwang. Zo nodig wordt opgeschaald conform de LHS. De gemeente houdt toezicht op de voortgang van het opheffen van de geconstateerde overtredingen en legt dat vast in controle rapporten. De gemeente informeert de provincie (IBT) over de voortgang in dit dossier en de gemaakte afspraken.

Voor het uitvoeren van deze acties en maatregelen door de gemeente, heeft de raad op 5 maart 2020 krediet beschikbaar gesteld:

- € 96.500,- voor noodzakelijke veiligheidsmaatregelen aan bebouwing;
- € 156.000,- voor brandveiligheidsmaatregelen aan het terrein en blusvoorzieningen.

3) Taakuitvoering wettelijke behandeltermijnen

Doel bereikt? Gedeeltelijk.

Uit de beschikbare informatie blijkt dat in het lopende bezwaartraject tegen de door de gemeente verleende vergunning voor milieuneutrale wijziging van de motorcrossbaan, sprake is van een termijnoverschrijding en ingebrekestelling. Voor het onderdeel ruimtelijke ordening is bij het actualiseringstraject van het bestemmingsplan sprake geweest van termijnoverschrijding, ingebrekestelling en dwangsomoplegging door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Aanvullende acties en maatregelen noodzakelijk? Ja.

Het is naar ons oordeel noodzakelijk om de oorzaken van de termijnoverschrijdingen te bezien en op korte termijn maatregelen te treffen om het bestaande voortgangsbewakingsproces bij de gemeente en/of de omgevingsdienst aan te passen of aan te vullen om herhaling te voorkomen.

Afspraken over oplossingsrichting(en)

De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid voor termijnbewaking en gaat de voortgangsbewaking aanscherpen. De gemeente maakt SMART afspraken met de omgevingsdienst (ODZOB) om herhaling van termijnoverschrijding in de toekomst te voorkomen. Deze afspraken worden vastgelegd en de provincie (IBT) ontvangt een afschrift. Dit is inmiddels gebeurd.

4) Taakuitvoering actualiseringsplicht omgevingsvergunning(en) milieu en actualiseringstraject bestemmingsplan

Doel bereikt? Nee.

De verouderde omgevingsvergunningen milieu voor de motorcross en autorally zijn tot op heden niet geactualiseerd. De gemeenteraad heeft tot op heden geen geactualiseerd bestemmingplan vastgesteld.

Aanvullende acties en maatregelen noodzakelijk? Ja.

Voor actualisering van het bestemmingsplan is er door de gemeente een projectbeschrijving vastgesteld. Naar ons oordeel dient de gemeente prioriteit en actie aan de uitvoering daarvan te geven. Een goede voortgangsbewaking en tussentijdse evaluaties maken onderdeel daarvan uit.

Voor wat betreft de bestaande omgevingsvergunningen milieu is het naar ons oordeel noodzakelijk dat de gemeente zelf regie neemt op het actualiseringsproces aan de hand van een concrete planning met duidelijke acties. Daarbij dient de optie van ambtshalve wijziging of aanvulling van vergunningvoorschriften in het belang van de handhaafbaarheid of uitvoerbaarheid eveneens te worden betrokken (Wabo art. 2.31).

Afspraken over oplossingsrichting(en)

- Ten aanzien van het bestemmingsplan:

Om te komen tot een nieuw (gedragen) bestemmingsplan voor de onderhavige gronden heeft de gemeente op 14 april 2020 besloten tot het uitwerken van diverse scenario's. Dit is ook met de gemeenteraad gecommuniceerd. De gemeente doorloopt daarvoor een zorgvuldig participatietraject. Daarvoor is een projectbeschrijving vastgesteld en een projectleider aangetrokken. De provincie (IBT) heeft een afschrift daarvan ontvangen. De gemeente geeft prioriteit en actie aan de uitvoering en ziet toe op de voortgangsbewaking. In dat proces neemt de gemeente ook contact op met de provincie (RO) om input te verkrijgen. Daar is al een begin mee gemaakt. Doel is dat de gemeenteraad van Valkenswaard begin 2021 kan besluiten welk scenario verankerd moet worden in een nieuw bestemmingsplan.

- Ten aanzien van de omgevingsvergunningen milieu:

De gemeente geeft in juni 2020 uitsluitel of actualisatie van de huidige milieuvergunningen noodzakelijk / mogelijk is o.a. op grond van ambtshalve wijziging of aanvulling van vergunningvoorschriften in het belang van de handhaafbaarheid of uitvoerbaarheid. Indien dat het geval is, informeert de gemeente de provincie (IBT) hierover. Dat is gebeurd met behulp van een advies van de omgevingsdienst (ODZOB). Daaruit blijkt dat actualisatie mogelijk is en daartoe ook aanleiding bestaat. Met daarbij de vraag of de tijdsbesteding die noodzakelijk is voor de actualisatie van de vergunning met te verwachten rechtsbeschermingsprocedures niet beter kan worden geïnvesteerd in het traject richting een nieuw bestemmingsplan. Afsproken is dat de gemeente op korte termijn de risico's in beeld brengt in het geval dat actualisatie achterwege blijft en dat onderdeel laat zijn van bestuurlijke afweging en besluitvorming over dit onderwerp. De provincie (IBT) wordt daarover geïnformeerd.

